

K.K.T.C.

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANLIĞI

TALİM VE TERBİYE DAİRESİ

2005
LEFKOŞA

KIBRIS TÜRİK EĞİTİM SİSTEMİ

YENİ PROGRAM YAKLAŞIMLARI

İÇİNDEKİLER

Giriş.....	8
1.Kıbrıs Türk Eğitim Sistemi.....	9-12
1.1 Eğitim Sisteminin Yeniden Yapılanma Gerekliği	
1.2 Kıbrıs Türk Toplumunun Hedeflediği 21. Yüzyıl İnsan Profili	
1.3 Vizyon	
1.4 Misyon	
1.5 Eğitim Hedefleri	
2. ÇAĞDAŞ EĞİTİMDE GELİŞMELER VE UYGULAMALAR.....	13-14
2.1 ÇAĞDAŞ EĞİTİMDE GELİŞMELER	
2.2.ÇAĞDAŞ EĞİTİM ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ	
3. PROGRAMLARIN YAKLAŞIMI	14-23
3.1. Programların Temelleri	
3.1.1.Toplumsal Temeller 1.1.a—h	
3.1.2. Bireysel Temeller 1.2.a—h	
3.1.3. Ekonomik Temeller 1.3.a-e	
3.1.4. Tarihsel ve Kültürel Temeller 1.4.a-f	
3.2. Programların Öğeleri	23-27
3.2.1.Türkçeyi doğru ve etkin kullanma	
3.2.2.Kültürel değerlere ve sanata önem verme	
3.2.3. Okumaktan ve öğrenmekten zevk alma	
3.2.4. Duygu ve düşüncelerini rahatlıkla ifade etme	

- 3.2.5. Ailenin eğitim-öğretime katılımını destekleme
- 3.2.6. En az bir yabancı dili etkin bir şekilde kullanma
- 3.2.7. Bilişim teknolojilerini amacı doğrultusunda
etkin ve verimli bir şekilde kullanma
- 3.2.8. Birlikte çalışma ve iletişim kurma
- 3.2.9. Çevresinde oluşan değişimlerin farkında
olma ve her türlü değişime uyum gösterme
- 3.2.10. Bireyin görev ve sorumluluklarını, bireyin
kendisinin belirlemesi gerektiğinin bilincinde olma
- 3.2.11. Yakın çevrede ve farklı ülkelerde fırsatlar bulmaya istekli
olma ve bulunan fırsatları değerlendirmek için bilinçli
çaba gösterme
- 3.2.12. Çevreye farklı bir gözle ve mantıkla bakılırsa daha önce
hiç fark edilmeyen fırsatlar çıkabileceğini benimseme
- 3.2.13. Hayattaki kurallara uymaya ve işleri yapmaya
istekli olma ve uygulama kararlılığı gösterme
- 3.2.14. Şartlandırmaya karşı olma
- 3.2.15. Hoşgörünün esnek bir zihin yapısının anahtarı
olduğunu fark etme
- 3.3. İçerik27-28
- 3.3.1. Öğrenme, hayatın parçalara bölünmesiyle değil,
bütünsel içerikle en üst düzeye çıkar
- 3.3.2. Her alanla ilgili olgular, kavramlar, ilkeler, yöntem ve
yaklaşımlar öğrenmeyi kolaylaştıracak biçimde düzenlenir

- 3.3.3. İçerik düzenlenirken öğrenme ve motivasyon ilkeleri dikkate alınır
- 3.3.4. İçerik oluşturulurken bireyselleşme ve toplumsallaşma dengesi gözetilir
- 3.3.5. İçerik düzenlenirken, olgu, kavram ve ilkelerin birden fazla biçimde gösterimine dikkat edilir
- 3.4. Öğrenme-Öğretme Durumları28-31
- 3.4.1.Çocuğun öğrenmeye heveslenmesi ancak araştırma arzusu ve doğal merakının uyarılmasıyla mümkündür
- 3.4.2.Öğrenme, öğretmenin ya da öğrencinin dersi anlatması yerine, öğrenci merkezli etkinliklerde, öğrencinin aktif rol almasıyla oluşur
- 3.4.3. Öğrenilenlerin farklı ortamlara aktarılması, etkin ve yaratıcı bir yorumla kullanılması asıl amaçtır
- 3.4.4.Çocuğun yakın çevresi içerisinde yaşanan sorunlar, hayat biçimi, ekonomik etkinlikler, coğrafi faktörler öğrenme için temel içeriktir
- 3.4.5.Öğrencilerin işbirliği yapmaları teşvik edilmelidir
- 3.4.6.Okul sadece dört duvar değil, tüm çevredir
- 3.4.7.Eğitim, kitap dışı kaynaklara yönlendirilmelidir
- 3.4.8.Öğrencilerin okullarında ve buldukları yörede çeşitli toplumsal hizmetler sunmasını destekler
- 3.5. Değerlendirme.....31-33
- 3.5.1. Değerlendirmeyi, öğrenmenin ayrılmaz bir parçası olarak görür
- 3.5.2. Sadece öğrenme ürününü değil, öğrenme sürecini de değerlendirir
- 3.5.3. Uygun ölçme ve değerlendirme yöntemleri ile çocuğun gelişimini de izler

3.5.4. Ölçme değerlendirme sistemi, okulun tüm fonksiyonlarını izler ve gelişimini yönlendirir	23
3.5.5. Disiplin ve kurallara uymanın öğrencinin kendi yararı için olduğunu kabul eder, ve bu nedenle bu görevi öğrencilerin üstlenmesini bekler	
3.5.6. Klâsik ölçme ve değerlendirmenin yanında alternatif ölçme ve değerlendirme yöntemlerini teşvik eder	
3.6. Ortak Temel Beceriler	33-38
3.6.1 . Eleştirel Düşünme Becerisi	
3.6.2 .Yaratıcı Düşünme Becerisi	
3.6.3 .İletişim Becerisi	
3.6.4 .Araştırma-Sorgulama Becerisi	
3.6.5 . Problem Çözme Becerisi	
3.6.6. Bilgi Teknolojilerini Kullanma Becerisi	
3.6.7 .Girişimcilik Becerisi	
3.6.8. Türkçeyi Doğru, Etkili ve Güzel Kullanma Becerisi	
4.PROGRAMLARDA ALAN BECERİLERİNİ BELİRLEME	38-42
4.1. Alanın Kavram, İlke ve Becerilerinin Belirlenmesi	
4.2. Öğrenme Alanları ve Alanın Kapsadığı Kazanımların Belirlenmesi	
4.3. Öğrenme Alanlarının Kapsadığı Ünitelerin/Temaların Belirlenmesi	
4.4. Diğer Alanlarla Bağlantılar	
4.5. Kavram Haritaları Oluşturma	
4.6. Öğretim Etkinlikleri Ölçme Değerlendirme ve Öğretmen Kılavuzunun Hazırlanması	
4.7. Materyal Geliştirilmesi	

5. TASLAK ÖĞRETİM PROGRAMUYGULANAN PR LARININ DEĞERLENDİRİLMESİ...42-44

5.1 Uygulanan Programlar ile Taslak Programların Karşılaştırılması

Giriş

Eğitimin toplumsal ve ekonomik gelişmedeki rolü, onun ekonomik anlamda bir yatırım olarak algılanmasını gerektirir. Bu açılarından eğitim, tüm sektörlerde personel geliştirme ve kendi kültürel boyutunu tamamlamada etkili olmaktadır. Bilgi tabanlı, doğal olarak da öğrenen bir toplumda vatandaşları yaşama ve işe hazırlama gereksinimi, toplumun farklı kesimlerine öğrenme olanakları sunan bir yaşam boyu öğrenme stratejisi gerektirmektedir. Bu strateji, eğitim sistemlerinin ve okulların, toplumun farklı kesimlerine (her yaşa, eğitime ve öğretimin her düzeyine) hizmet verecek şekilde hazırlanması zorunluluğu ve diğer kurumlardan (eğitim merkezleri, özel girişimciler, yerel yönetimler, dernekler vb.) destek alması gerekliliğini belirtmektedir.

Eğitim sistemleri ve okullar, öğretim süresince bireysel gelişim ve kültürel değerlerin korunması doğrultusunda yerine getirdikleri çok önemli bir rolü içeren geleneksel fonksiyonun yanı sıra yaşam boyu öğrenme için temel becerilerin herkese kazandırılması rolünü de üstlenmelidir. Öğrenme güçlüğü olan bu nedenle özel pedagojik stratejilere ve özel tesislere gereksinim duyan gençler, üzerinde durulması gereken bir başka konudur. Okullar, aile ve yerel toplumların işbirliğini gerektiren sosyal katılım sürecinde de önemli rol oynayacaktır. Ayrıca sosyal uyum için bir araç olarak ilköğretimin önemi vurgulanmaktadır.

Farklı sosyal çevreler okullardan, mücadelelere, ortak hedefler (temel beceriler) ve olası farklı yaklaşımlar doğrultusunda cevap verme yeterliliğini beklemektedirler.

Bütün bu görevlerin ve mücadelelerin üstesinden gelmesi için değerlendirme ve sorumluluk süreçlerinin yanı sıra ulusal ve yerel yönetimlerle özel işbirliği bağlarının geliştirilmesi konularında, okulun özerklik ve sorumluluğu desteklenmelidir. Bununla birlikte okulların başarısı nitelikli ve kalıcı bir öğretim kadrosu, liderlik ve bir gelişim planı gerektirmektedir. Öğretmen, öğrenci ve velinin aktif katılımı çok önemlidir.

Sadece okulların donanımı değil aynı zamanda yeni pedagojik stratejileri ve öğretmen eğitimini gerektiren bilgi ve iletişim teknolojileri de okulun gelişimi için çok önemli etkenlerdir.

Bu gelişmeleri ve değişimi eğitim sistemine uyarlanabilmesi ve sũreklilięi için yeni program yaklaşımları adı altında bu çalışmanın sizlere faydalı olacağı dũřũncesindeyiz.

1.Kıbrıs Tũrk Eğitim Sistemi

“Nasıl bir toplum ngrũlũyorsa, ona uygun bir eğitim sistemiyle insanı eğitmek ve gerekmektedir. “

1.1 Eğitim Sisteminin Yeniden Yapılanma Gerekliliği

- i)Kıbrıs Tũrk toplumunun bilgi çağında diğer toplumlar arasındaki yerini almasına,
 - ii)Kıbrıs Tũrk toplumunun sosyal, kũltũrel, ekonomik alanda gelişmesine,
 - iii)Eğitimde fırsat eşitliğine,
 - iv)Yaşam boyu eğitime,
 - v)Değişime açık eğitime,
 - vi)ğrenci merkezli eğitime,
- olanak sağlamak amacıyla yeniden yapılanma gerekmektedir.

1.2 Kıbrıs Tũrk Toplumunun Hedeflediği 21. Yũzyıl İnsan Profili

- zgũrlũk, demokrasi, barış, sosyal adalet ve hukukun ũstũnlũęüne inanan,
- Dũřũnme, algılama ve problem çözme yeteneği gelişmiş,
- Bilgiyi yaratıcı bir şekilde kullanabilen,
- Bilgi ve teknoloji kullanımına yatkın,
- Kendini tanımaktan ve açıklamadan korkmayan,
- Bilgiye nasıl ulaşacağını bilen,
- Tasarlayıp yaratabilen,
- alışacağı alanda bilgi donanımlı,
- Değişime açık olan,
- Sorgulayan, dũřũncesini zgũrce syleyen,
- Çalışkan, yadımlaşmayı benimseyen ve işbirliği yapan,
- evre bilinci gelişmiş,
- Uzlaşım kũltũrũne sahip,
- Tũrkiye ve diğer komşu ũlkeleri ile iyi ilişkiler kuran,

- Atatürk'ün barışçı, yeniliçi, çağdaş, laik düşünce ve devrimlerini benimseyen,
- Ulusal, kültürel, sanatsal ve çağcıl kimliklerin farkına varan,
- Kıbrıs'ı yurt olarak bilen,
- Empati duygusu gelişmiş, her türlü kültürel farklılıkları hoşgörü ve saygıyla kabul eden,
- İnsana, insan haklarına saygılı; doğayı ve çevresini koruyan ve seven,
- Bireysel ve toplumsal haklarını korumasını bilen barışçı yurttaşlar.

1.3 Vizyon

Sürekli olarak kendini yenileyebilen, değişime açık, insani değerleri önde tutan, barışçı ve uzlaşıcı insanı amaçlayan, yaşam boyu kaliteli eğitim.

1.4 Misyon

- Özgürlük, demokrasi, barış, sosyal adalet ve hukukun üstünlüğüne bağlı,
- Bilimsel düşünce ve çalışmayı özümsemiş,
- Bilgi ve teknolojiyi kullanabilen,
- Kendini sürekli olarak yenileyebilen,
- Düşüncesini özgürce söyleyebilen,
- Sorgulayan, araştıran, bilgiye nasıl ulaşabileceğini bilen,
- Yaratıcı yurttaşlar yetiştirebilen,
- Türkiye ve diğer komşu halklarıyla iyi ilişkiler kurabilen,
- Atatürk'ün barışçı, çağdaş, yenilikçi, laiklik ilkelerini benimseyen,
- Bedenen ve ruhen sağlıklı, estetik duyguları gelişmiş, erdemli,
- 21.Yüzyıl insan özelliklerine uygun yaratıcı nesillerin yetiştirilmesine uygun ortamları hazırlamaktır.

1.5 Eğitim Hedefleri

- Düşünme, algılama ve problem çözme yeteneği gelişmiş, demokratik değerlere bağlı, yeni fikirlere açık, kişisel sorumluluk duygusuna sahip, kültürünü özümsemiş, farklı kültürleri yorumlayabilen, çağdaş uygarlığa katkıda bulunabilen,

bilim ve teknoloji üretimine yatkın ve beceri düzeyi yüksek, değişime açık , bilgi çağı insanını yetiştirmek.

- Öğrenci merkezli, yapılandırıcı bir öğrenime geçmek.
- Kıbrıs Türk Eğitim Sistemini, herkes için yaşam boyu öğrenme yaklaşımıyla, bilgiye ulaşmanın yol ve yöntemlerini öğreten, etkin bir rehberlik hizmetini ve performansa dayalı bir ölçme-değerlendirmeyi içeren, yatay ve dikey geçişlere olanak sağlayan, AB meslek standartlarına uygun , üretime dönük eğitime ağırlık veren; yerinden yönetim ve yerinden denetimi esas alan, toplumun coğrafi özelliklerini dikkate alan, fırsat eşitliğini gözetten bir bütünlük ve uyum içerisinde yeniden düzenlemek.
- Yeni eğitim sisteminde yapılan öğretim süresi değişiklikleri ile Türkiye ve Avrupa Birliği ile uyumu gerçekleştirmek.
- Eğitimin her kademesinde, teknolojinin sağladığı olanaklardan, özellikle bilgisayar teknolojilerinden yararlanarak, uzaktan eğitim ve ileri teknolojilerin kullanıldığı yeni eğitim yöntemlerinden öğrencilerin yararlanmasını sürekli olarak sağlamak.
- Orta öğretimde, “okul türü” yerine “program türü”nü esas alan yapıyı oluşturmak.
- Öğrencilerin, geniş tabanlı ve yönlendirici programlarla yetki belgesi sağlayıcı meslek programlarına ve diğer programlara ulaşmalarını sağlamak.
- Eğitimin yaygınlaştırılmasında ve özellikle mesleğe yönelik programların hayata geçirilmesinde merkezi idarenin yanısıra, yerel yönetimler, ilçe idareleri, gönüllü kuruluşlar ile basın-yayın organlarının ve özel sektörün katkısını sağlamak.
- Mesleki ve teknik orta öğretim ile meslek yüksek okulları arasında program bütünlüğü sağlamak. Nitelikli iş gücünün yetiştirilmesinde önemli yeri olan her iki kurum arasında iş bölümü ve işbirliği oluşturarak, öğrencilerin uygulamalı eğitimlerini özel sektörde almalarını sağlamak.
- Öğretmen ve yöneticilerin, yeni eğitim sistemine uygun bilgi ve becerilerinin sürekli geliştirilmesi amacıyla iç ve dış denetimle gereksinimler tespit edilerek hizmetiçi eğitim olanaklarını sürekli hale getirmek.
- Öğrenme ortamlarını daha uygun hale getirmek için yönetici ve öğretmenlerle birlikte girişim yapmak.

Kıbrıs Türk Eğitim Sisteminin yeniden yapılanmasında öngörülen

vizyonun, misyonun gerçekleşmesi ve öncelikli hedeflere ulaşabilmek için ğretim programları yeni yaklaşımlara uygun olarak yeniden düzenlendi. Yeni program yaklaşımı eğitim felsefesi, ağdaş eğitimdeki gelişmeler ve uygulamalar dikkate alınarak hazırlandı.

2.ÇAĞDAş EĞİTİMDE GELİşMELER VE UYGULAMALAR

2.1 ÇAĞDAş EĞİTİMDE GELİşMELER

Çağdaş eğitim teknoloji alanındaki gelişmeler, öğrenme-öğretme süreçlerinin etkinliğini artırmaya, öğrenmeyi herkes için daha kolay, verimli ve nitelikli hale getirmeye yönelik olup, bu amacı gerçekleştirmek için ağdaş öğretme-öğrenme yöntem ve teknikleri ortaya koymaktadır.

Öğretim etkinliklerinin istenen öğrenmeyi sağlayabilmesi için değişik yöntem ve tekniklerin kullanılması gerekmektedir. Bir ğretim yönteminin her ders için verimli olması beklenemez. Öğretmen, ğrencilerin öğrenme hız ve düzeyine, anlatacağı konunun özelliğine göre farklı ğretim yöntem ve tekniklerini bilmeli ve kullanmalıdır.

Öğretme-ğrenme süreçleri kapsamına giren yöntemler gelişim açısından farklılıkları belirlemek amacıyla geleneksel ve ağdaş yöntemler olarak ikiye ayrılabilir.

Geleneksel yöntemlerde her şey büyük oranda öğretmene göre şekillenmiştir. Öğretme-ğrenme etkinliklerinde zamanın büyük bölümü ğretmence kullanılmakta ve iletişim büyük oranda tek yönlü olmaktadır. Bu yöntemlerde grup ğretimi esas olup öğrencilerin bireysel farklılıkları, ilgileri, yetenekleri, beklentileri ve öğrenme hızları yeterince dikkate alınmamaktadır.

Bu yöntemle öğrencilerin dikkatlerinin uzun süreli bir noktada toplanamaması, ezberciliğe itmesi, sözel olarak ard arda iletilen mesajlar; öğrencilerin bazı bilgileri kaçırmasına, yetişememe endişesi ile belirli noktadan sonra öğrenme etkinliğini bırakmasına yol açmaktadır. Başka bir ifadeyle öğrenme sürekli ertelenmektedir. Dönüt yokluğu, sadece ders dinleyerek yada sadece ders kitaplarını okuyarak öğrenen öğrenciler için sürekli bir güçlük kaynağıdır.

Öğrencilerin ğrenme sürelerinde istekli ve kalıcı bilgiye sahip olmaları için eğitim programlarını bu yönde geliştirdik. Çağdaş eğitimin gerekli ğretim yöntem ve metodlarını da dikkate alarak eğitimde sürekliliği hedeflemekteyiz.

2.2. ÇAĞDAŞ EĞİTİM ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ

Çağdaş yöntemlerde öğrenci; öğrenme sürecine aktif olarak katılmaktadır. Burada öğretmenin rolü; öğrencinin öğrenmesinin kolaylaştırmak için ona rehberlik etmek, öğrencinin öğrenim sürecine katılımını sağlamak için gerekli önlemleri almak ve öğrenciyi sürekli güdülemektir. Öğretmenin ana görevi, öğrenme kaynağı ile öğrencinin doğrudan etkileşimini sağlamak ve gereksinim duyduğunda ona rehberlik etmektir. Bunun nedeni, öğretmenin öğrenciye ne sunduğundan çok öğrencinin ne yaptığı görüşünün benimsenmesidir .

Geleneksel yöntemlerden farklı personel gerektiren çağdaş yöntemler eğitim teknolojü, eğitim yöneticisi, eğitim plânlamacısı, program geliştirme uzmanı, ölçme-değerlendirme uzmanı vb. hiyerarşik bir personel yapısını gerektirmektedir. Aktif öğrenme yöntemleri ya da öğrenci merkezli yöntemler, bireysel öğrenmeyi temele almaktadır. Bireysel öğretim de çağdaş eğitim teknolojisinin gelişme yönlerinden birisidir. Büyük ölçüde öğrencinin çeşitli araçlardan oluşturulmuş bir ortamda kendi kendini yönlendirdiği ve kendi kendine uyguladığı öğrenme deneyimlerinden oluşan bir yöntemdir. Çağdaş toplumlardaki hızlı değişme ve gelişmeler, öğrenciler arasındaki ayrışıklıklar, hızla değişen beklentiler, okulun değişen rolü vb. bireysel öğretimi zorunlu kılmaktadır.

Aktif öğrenme ile ilgili yöntemleri aşağıda verilmiştir.

Aktif Öğrenme Yöntemleri

1. Tartışma
2. Gösterip -Yaptırma
3. Örnek Olay
4. Problem Çözme
5. Bireysel Çalışma

Aktif Öğrenme Teknikleri

- A. Grupla Öğretim Teknikleri
 1. Beyin Fırtınası

2. Gösteri
3. Soru-Cevap
4. Drama ve Rol Yapma
5. Yaratıcı Drama
6. Benzetim
7. İkili ve Grup Çalışmaları
8. Mikro Öğretim
9. Eğitsel Oyunlar

B. Bireysel Öğretim Teknikleri

1. Bireyselleştirilmiş Öğretim
2. Dönüşümlü Günlük Çalışmalar
3. Beceri Geliştirme Çalışmaları
4. Plânlı Grup Çalışmaları
5. Programlı Öğretim
6. Bilgisayar Destekli Öğretim

3. PROGRAMLARIN YAKLAŞIMI

3.1. Programların Temelleri

Kıbrıs Türk toplumunu geleceğe taşıyarak bireyleri yetiştirebilmek amacıyla oluşturulan programlar değerleri, tutumları, amaçları ve yaklaşımları içermektedir. Bunlar, nasıl bir toplumda yaşayacağımızı ve geleceğimizi etkiler. Eğitimle etkileşmesi gereken bu özellikler eğitimin bir katmanı olan programlarda da yerini almaktadır. Eğer programlar; değerleri, tutumları, amaçları ve yaklaşımları içselleştirmemişse ezbere dayalı kuru bilgi yığınlarından oluşan bir eğitim-öğretim faaliyeti olarak kalır. Aşağıda sunulan değerler, tutumlar, amaçlar ve yaklaşımlar; ihtiyaç duyulan eğitimi gerçekleştirmede yol haritasını oluşturacaktır.

3.1.1.Toplumsal Temeller

Programlar:

- Devletin eğemenliğini, bağımsızlığını, özgürlüğünü, lâik ve sosyal hukuk devletini, hür ve demokratik toplum düzenini, sağlıklı işleyen bir demokrasiyi, demokratik hakları ve fırsat eşitliğini ön plânda tutar.
- Öğrencilere “Atatürk İlke ve İnkılâpları”nın ve bu ilke ve inkılâpların Kıbrıs Türkünün toplumsal gelişme için öneminin kavratılması için düzenlemeler yapar.
- Toplumsal bir varlık olan çocuk, gelişmesi sırasında ailesinden, okulundan ve yaşadığı çevredeki insanlardan etkilenmektedir. Bu çerçevede yapılan düzenlemeler çocuğun, yaşadığı çevreye uyum sağlayacak ve bu çevrede uyumlu bir şekilde çalışacak ve yaşayacak kişiler olarak yetişmesi için rehber olur.
- Eğitim, toplumun vazgeçilmez değerleri arasında olan, özgürlük, alçakgönüllülük, ağırbaşlılık, anlayışlılık, âdillik, dürüstlük, girişkenlik, iyimserlik, sabır, sadakat, sadelik, sevecenlik, hoşgörü, tutumluluk, güven ve görev sorumluluğu bilincini geliştirmekle yükümlü olduğu için programlar bu bilincin gelişmesi için çaba gösterir.
- Kıbrıs Türk toplumunun millî, aynı zamanda manevî ve ahlakî değerleri arasında bulunan; barışseverlik, fedakârlık, hayırseverlik, misafirperverlik, merhamet, haysiyetine ve özgürlüğüne düşkünlük, vatanseverlik, kahramanlık gibi değerler ve sosyal duyarlılığının gelişmesi için gerekli düzenlemeleri yapar.
- Hayat içerisinde değişimin kaçınılmaz olması nedeniyle olumlu yönde değişim için bilinçlenmeyi ön plânda tutar. Öğrencilere değişim ve değişim sırasında ortaya çıkabilecek engellerden etkilenmeme ve oluşumlardan yararlanma, değişime adapte olma, risk yönetimi konularında beceri kazanmaları, gerektiğinde risk almaları konusunda rehberlik eder.

3.1.1.a.Öğrencilerin kendi örf ve âdetleri içerisinde psikolojik, ahlâkî, sosyal ve kültürel konularda gelişimlerini hedefler.

Programlar, öğrencilerin, hayat için gerekli olan bilgi ve becerilerin yanında ülkelerini dünya içerisindeki yer ve konumlarını tanımalarını; kendi örf ve âdetleri

içerisinde ruhsal, ahlâkî, sosyal ve kültürel konularda gelişimlerini ve farklılığın farkında olmalarını hedefler. Bu amaçla öğrencilerin, inanç, düşünce, anlayış ve kültürlerinin bireysel olarak hem kendilerini ve başkalarını hem de toplumlarını nasıl etkileyeceğini anlamalarını ve kabullenmelerini sağlamaya gayret eder.

3.1.1.b.Öğrencilerin, sorumluluklarını ve haklarını bilen, çevresiyle uyumlu kişiler olarak yetişmeleri için çaba gösterir.

Programlar, bireylerin bilinçli vatandaş olarak bağımsız kararlar alabilecek değer yargıları geliştirebilen, sorumluluklarını ve haklarını bilen kişiler olarak yetişmeleri için çaba gösterir; bu amaçla, öğrencilerin bireysel saygı, kişisel gelişim, kişisel güven ve duygusal gelişimlerini kazanabilmeleri için çaba gösterir. Bu şekilde kendi ve çevresi ile barışık sağlıklı ilişkiler kurabilmelerine imkan sağlar.

3.1.1.c.Toplumun önemseydiği sorunlara karşı duyarlıdır.

Programlar, toplumun sorun olarak gördüğü ve/veya gelişmesini istediği konulara karşı duyarlılık gösterir. Trafik, yangın, deprem,sel gibi afet bilinci halk sağlığı, çevre, tarihi ve kültürel varlıkların korunması konuları tüm derslerde göz önünde bulundurulur ve programlar içerisinde sürekli olarak vurgulanır.

3.1.1.d. Engelli ve üstün nitelikli öğrencilerin sorunlarına duyarlılık gösterir.

Programlarda engelli bireyler göz önünde bulundurulur. Bu kişilerin topluma kazandırılması ve eğitimin içinde olmaları konusunda çaba gösterilir. Engelli öğrenciler için okullarda ve sınıflarda alınması gereken tedbirler konusunda gerekli önlemleri alır. Aynı şekilde üstün nitelikli öğrenciler için de gerekli düzenlemeleri yapar ve bu öğrencilerin gelişimi için çaba gösterir.

3.1.1.e.Demokrasinin bireyler arasında karşılıklı görev ve sorumluluk gerektirdiğini, bireylerin demokrasi içerisinde hakları olduğu kadar görevlerinin de olduğunu kabul eder.

Programlar, demokrasinin bir hayat biçimi hâline gelmesi için çaba gösterir. Ayrıca, demokrasinin insanlara sunduğu haklar kadar bireylerin de sorumlulukları olduğunu dikkate alır.

3.1.1.f. İnsan haklarına saygı bilincinin gelişimine önem verir.

Programlar, felsefe ve uygulama bağlamında, temel insan hakları olarak kabul edilen kişi dokunulmazlığı (Hayat hakkı, seyahat özgürlüğü vb.), düşünce hakları (Din ve vicdan özgürlüğü, düşünce ve ifade özgürlüğü, iletişim özgürlüğü vb.), Hakların güvence altına alınmasına ilişkin haklar (kişi özgürlüğü ve güvenliği, yargılanma hakkı, sanık hakları vb.) sosyal ve ekonomik haklar (çalışma hakkı, sosyal güvenlik hakkı, sağlık hizmetlerinden yararlanma hakkı vb.), siyasal hakları (seçme ve seçilme, vatandaşlık hakları vb.) dikkate alır. Ayrıca programlar, ırk, renk, cinsiyet, dil, din, milliyet, köken, siyasal görüş, toplumsal sınıf ve kişilerin fiziksel/zihinsel sağlık durumları gibi farklılıklara karşı ayrımcılığa izin vermez.

3.1.1.g. Kişilik gelişimi eğitimi konusunda çaba gösterir.

Programlar, sağlıklı, mutlu ve sürekli gelişen bir toplum oluşturma yolunun, bireylerin iyi özelliklerini artırmaktan geçtiğini kabul eder. İyi karaktere sahip olmayı, sözü edilen iyi özelliklerin önemli bir parçası olarak görür. Bu nedenle hem bireyin hem de toplumun gelişimi ve mutluluğu açısından karakter eğitimine önem verir.

3.1.1.h. Spor toplumsallaşmanın bir aracı olarak değerlendirir.

Spor, insanların zihinsel, duyuşsal ve psiko-motor eğitimin vazgeçilmez bir aracı olarak görülür. Programlarda, spor kültürünün gelişmesi, öğrencilerin yaş gruplarına göre uygun spor dallarına yönlendirilmesi ve toplumsallaşmanın bir aracı olarak sporun çeşitli derslerle ilişkilendirilmesi önemsenir.

3.1.2. Bireysel Temeller

Programlar çocuğun ilerideki hayatını ve ihtiyaçlarını göz önünde bulundurur. Bu amaçla, onun gelişimi boyunca ortaya çıkabilecek ihtiyaçlarını karşılamak için önlemler alır.

Programlar, hayat boyu eğitimin vazgeçilmez bir gereklilik olduğunu bunun da ancak okul çağında öğrenmeden zevk almaktan geçtiğini kabul eder; bu nedenle öğrencinin öğrenmeden ve öğrenmeyi öğrenmeden zevk alması için çeşitli önlemler alır.

Sorunlarını etkin bir şekilde çözebilen bir birey ve bir toplum oluşturmak, eğitimin temel amaçlarından biridir. Bu nedenle programlar, sorunlarını fark eden ve çözebilen bireylerin yetişmesini ön plânda tutar. Bu amaçla sorun çözmek için öğrencinin ihtiyaç duyacağı becerilerin kazanımı doğrultusunda çaba harcar.

Programlar, her çocuğun eğitim sistemine girmesini ve sisteme giren her çocuğun gelişimini sürdürebilmesini, her bireyin potansiyelini artıracak yolların açılması ve zenginleşmesini sağlar.

3.1.2.a. Her öğrencinin bir birey olarak kendine özgü olduğunu kabul eder.

Öğrencileri tek tip görme ve tek tipleştirme programların felsefesine aykırıdır. Öğrenciler her özelliğiyle aynıymış gibi düşünülemez ve değerlendirilemez, onlara aynıymışlar gibi davranılamaz. Her biri kendi özellikleriyle önemlidir. Birinin sahip olduğu bir özellik diğerinde olmayabilir. Öğrencilerde bulunan bazı değerlerin seçilip onların önemli, bunların dışındakilerin ise işe yaramaz olduğu düşünülemez ve bu şekilde davranılamaz. Bireyin sahip olduğu her özellik bir nelerdir ve eşsiz olarak kabul edilir. Öğrencilerin sahip olmadıkları özelliklere değil, sahip oldukları özelliklere bakılarak değerlendirilmeleri esastır. Böylece herkes, kendini mutlu hissedeceği bir özelliğe sahip olacaktır. Önemli olan, bireylerin özellikleri göz önüne alınarak mutlu ve başarılı oldukları alana doğru yönlendirilmeleri ve her bireyin yaratılıştan mükemmel olduğu mesajının verilmesidir. Bu anlayışla programlar, çocuğun kişisel özelliklerini, öğrenme yöntemlerini, zekâ özelliklerini ve öğrenme potansiyelini göz önünde tutarak;

psikolojik, bilişsel, duygusal, yaratıcılık, estetik, sosyal, ahlakî ve fiziksel gelişimi için rehber olur.

3.1.2.b.Öğrencinin kişisel mutluluğunu ve başarıma zevkini sağlamak için çaba gösterir.

Programlar, öğrencinin özsaygı, kişisel gelişim, kişisel güven ve duygusal olgunlaşmasını, başarıma zevkini tatmasını ve bu şekilde de mutlu bireyler olarak yetişmelerini sağlamayı ön plânda tutar. Bu ise, ancak onların etkin öğrenenler olarak hayal güçlerini ve yaratıcılıklarını eğlenceli etkinlikler içerisinde kullandırılmasıyla, kendilerine koşulsuz saygı gösterilmesiyle ve güven verilmesiyle mümkündür. Programlar, bunun için, öğrencilerin mutlu ve başarılı olacakları okul, sınıf ve öğrenim ortamı sağlamak için çaba harcar.

3.1.2.c.Öğrencinin gelecekteki hayatı için yol göstericidir.

Programlar, öğrencinin sadece eğitim dönemindeki ihtiyaçlarını değil, onun hayat boyu gereksinim duyacağı her alandaki ihtiyaçlarını karşılamak üzere düşünülmüştür. Bu sayede öğrenci, öğrenmenin kendine getirdiği yararı açıkça görecektir, bu da öğrencinin öğrenme arzusunu uyararak mutluluk sağlayacaktır.

3.1.2.d.Günümüzdeki bireylerden beklenen niteliklerin geliştirilmesine duyarlıdır.

Öğrencilerin gelecekte sahip olması gereken özellikleri önceden belirlemek her zaman mümkün değildir. Ancak gelecekte karşılarına çıkabilecek ortamlara uyum sağlamak için gerekli becerilerin kazandırılması mümkündür. Programlar, bu amaçla öğrencilerin yaratıcılıklarını, girişimciliklerini, liderlik özelliklerini, sorun çözme, bilimsel düşünme, eleştirel düşünme becerilerini geliştirebilmelerini sağlayan motive edici ortamlar sunar.

3.1.2.e.Öğrencilerin fiziksel ve psikolojik açıdan sağlıklı bireyler olarak yetişmesini önemser.

Programlar, sağlıklı olmayı ve sağlıklı olma bilincini önemser. Öğrencinin fiziksel, psikolojik gelişimini sağlamak için çaba harcar, sağlıklı olmayı, kendi ve başkalarının sağlığı konularında duyarlılık geliştirmesini önemser.

3.1.2.f.Öğrenmeyi öğrenmenin gerçekleşmesini ön plânda tutar.

Programların en önemli amaçlarından biri de öğrencilerin “öğrenmeyi öğrenmelerini” sağlamaktır. Programlar bunu sağlamak amacıyla, öğrenmeyi külfet değil, sevdirmeyi hedefler, bu sevginin kalıcılığını garanti altına alarak, öğrencinin hayat boyu öğrenme arzusunu ve merakını uyandıran yapılar hazırlar.

3.1.2.g.Bilginin önemine, katmanlarına ve farklı bilgi edinme yollarına duyarlıdır.

Programlar, veri, bilgi, bilgelik gibi farklı bilgi katmanlarının öğrencilere kazandırılması ve hissettirilmesi hususunu önemser. Tek tip bilgi ve tek doğru anlayışından kaçınır.

3.1.2.h.Okullarda, öğrencilerin güvenilir bireyler olduğu mesajının, hayat biçimine dönüşmesini sağlar.

Okulda öğrencilere sahtekâr, yalancı, bencil, kendini bilmez, tembel, umursamaz, güvenilmez vb. bireyler olduğu mesajını veren hâl ve davranışlara yer verilmemesi programların uyarı alanlarından biridir. Okuldaki tüm hayatın, öğrencilerin son derece güvenilir ve saygıdeğer bireyler olduğunu vurgulaması ve öğrencinin fikirlerine önem verir nitelikte olması için gerekli öğretimsel alt yapı sunulur.

3.1.3. Ekonomik Temeller.

Programlar, istikrarlı, üretken ve sürdürülebilir bir ekonomiyi önemser ve öğrencinin ekonomik hayat ile iç içe olmasını ister. Bu nedenle yalnız içinde yaşadığı toplumun ekonomik hayatını incelemesi ve bu konuda fikir üretmesiyle yetinmez, hızla değişen dünyada ortaya çıkabilecek ekonomik fırsatları

değerlendirmesi için rehberlik eder. Bu sayede öğrenci, gittikçe küreselleşen dünyada başarılı bir birey olarak, ilerideki çalışma hayatına girişimci bir ruhla ayak uydurmada zorlanmaz.

3.1.3.a.Sürdürülebilir ekonomik kalkınmanın gerçekleştirilmesini benimser.

Ekonomi, programların omurgasında yer alır ve her uygun konuda gündeme getirilerek bu konuda çalışmalar özendirilir. Okulların bulunduğu yörelerin ekonomik koşullarının incelenmesi, bu koşulların geliştirilmesi derslerle ilişkilendirilir. Öğrencilerin ekonomiye katılması bir ders konusu değil, bir beceri kazandırma ve duyarlılık geliştirme şeklindedir.

3.1.3.b.Programlarda, yöresel ekonomik farklılıkları göz önünde bulundurur.

Programlar, yöresel ekonomik niteliklere duyarlıdır. Bu amaçla yöresel farklılıkları göz önünde bulundurulur, her yörenin özelliklerine göre gerekli değişikliğin, o yörede yapılabilmesi için yeterli esneklik sağlanır.

3.1.3.c.Ekonominin yetişmiş insan gücü taleplerini yeterli düzeyde karşılamak amacıyla gerekli önlemleri alır.

Programlar ülke ekonomisinin gereksinim duyduğu yetişmiş insan gücünün karşılanması için gerekli düzenlemelere açıktır ve konuyla ilgili değişimlere duyarlı bir yapı taşır.

3.1.3.d.Öğrencilerin girişimci bir ruhla yetişmelerini önemser.

Girişimci insanlar ülke ekonomisinde önemli roller üstlenir ve yeni dünya koşullarında girişimci insanlara talep eskisinden çok daha fazladır. Bu nedenle programlar öğrencilerin girişimci bir ruhla yetişmelerini önemser, bunun için gerekli önlemleri alır.

3.1.3.e.Üretim odaklı olmayı ön plânda tutar.

Üretim kalkınmanın ön koşullarından biridir. Bu nedenle programlar, üretim odaklı olmayı ön plânda tutar, kaliteli ve dünya standartlarında üretim yapmanın

gerekliliği konusunda bilinç kazandırmayı amaçlar. Bu nedenle sınıf içi etkinliklerinden başlayarak tüm çalışmaların üretime dönük olmasını bekler.

3.1.4. Tarihsel ve Kültürel Temeller

3.1.4.a. Atatürk İlke ve İnkıpları'nı insan yetiştirme modelimizin ana unsurlarından biri olarak değerlendirir.

“Atatürk İlke ve İnkıpları” sadece bilişsel (cognitive) alanda ve bilgi seviyesinde değil, aynı zamanda duyuşsal (affective) bağlamda ele alınır. Öğrencilerin anlamlı bağlantılar kurabilecekleri öğretimsel fırsatlar oluşturulması hedeflenir. İçerikle uyumsuz ve anlamlı bilgiye ulaştırmayan tekrarlar tercih edilmez.

3.1.4.b. Tarihsel, kültürel ve sosyal kalıtımı destekleyici ve geliştirici ögeler taşır.

Bir medeniyet kendi tekamülünü birikim üzerine inşa eder. Bu nedenle programlar öğrencilerimizin kendi tarih, kültür ve sosyal kalıtları konusunda duyarlılık kazandırmayı amaçlar.

3.1.4.c. Öğrencilerin kendi örf ve âdetleri içerisinde değişerek gelişmelerini, gelişerek değişmelerini hedefler.

Programlar, yaşayan örf ve adetlerin, olumlu motivasyon kaynakları kullanılarak öğrenciler tarafından içselleştirilmesini önemli bulur. Örf ve adetlerin bir toplumun gelişerek devamlılığında hayati bir araç olduğu doğrudan ya da dolaylı olarak vurgulanır.

3.1.4.d. Tarihimizi geleceği plânlamanın işlevsel bir aracı olarak değerlendirir.

Tarih statik bilgiler yığını olarak değil, günümüzü anlamının ve geleceği plânlamanın bir aracıdır. Bu nedenle, programlarda farklı toplumların tarihleri eş zamanlı ve karşılaştırmalı olarak ele alınır, tarihin öğrenilmesinde farklı bakış açıları vurgulanır.

3.1.4.e.Kültürel ve sanatsal değerlerimizi, kişilik gelişiminin ve toplumsallaşmanın bir aracı olarak görür.

Programlar kültür ve sanat, öğrencilerin toplumsallaşması, estetik algılarının gelişmesi ve kişiliklerinin olgunlaşması için en önemli araçlardan biri olarak görülür. Sanata karşı olumlu duyguların gelişmesi için duyuşsal perspektif öne çıkarılır.

3.1.4.f.Tarihsel ve kültürel birikimimizi, evrensel kültüre özgün bir katkı sağlamanın manevi aracı olarak görür.

Programlarda evrensel kültüre öz kültürümüz ve değerlerimizden yola çıkarak katkıda bulunma ihtimalimiz olduğu bilinir.

3.2. Programların Öğeleri

3.2.1.Türkçeyi doğru ve etkin kullanma

Türkçenin kullanımı öğrencinin gelişiminde çok önemlidir. Öğrenci Türkçeyi kullanarak ve yaparak yaşayarak öğrenir, öğrendiklerini içselleştirir. Yeni kavramların kazanılması eskilerin daha iyi anlaşılması ancak dilin kullanımı ile mümkün olur. Bu nedenle programlar her fırsatta öğrencilerin birbirleriyle konuşmasını, tartışmasını teşvik eder. Böylelikle karmaşık kavramların ve duyguların keşfedilmesi, anlaşılması ve içselleşmesi kolaylaşır.

3.2.2.Kültürel değerlere ve sanata önem verme

Eğitimin en önemli fonksiyonu kültürel değerlerin korunup geliştirilmesidir. Tarihî gelişme süreci içinde üretilen maddi ve manevî değerlerin tümünü kapsayan kültürün pek çok boyutu vardır. Bilimsel bilgiler, doğa ve insan, iyilik, doğruluk, adil olma, özgürlük, bilgelik gibi evrensel değerler yanında, tarih, dil, din, gelenek ve folklorumuza dayalı, Kıbrıs Türk kültürünün tümüne mâl olmuş veya bölgesel nitelikteki ahlakî ve estetik değerler programların önemli bir boyutunu kapsar.

3.2.3. Okumaktan ve öğrenmekten zevk alma

Okumaktan ve öğrenmekten zevk almak hayat boyu öğrenmenin gerçekleşmesi açısından çok önemlidir. Bu nedenle programlar hayat boyu öğrenmenin gerçekleşmesini de sağlayacak olan okumaktan ve öğrenmekten zevk almanın önemli bir amaç olduğunu kabul eder.

3.2.4. Duygu ve düşüncelerini rahatlıkla ifade etme

Duygu ve düşüncelerin rahatlıkla ifade edilmeyi pek çok faktör belirlemektedir. Programlar bu faktörleri belirleyerek, okul ve sınıf ortamında kullanılabilir yol ve yordama dönüştürür ve bu şekilde hayata geçirilmesini sağlar.

3.2.5. Ailenin eğitim-öğretime katılımını destekleme

Programların etkili bir şekilde işleyebilmesi açısından ailelerin okulla iş birliği içinde olmaları son derece önemlidir. Anne babaların okul yöneticileri ve öğretmenlerle etkileşim içinde olmaları programların öğretimsel tasarımının ana öğelerinden biridir.

3.2.6. En az bir yabancı dili etkin bir şekilde kullanma

Küreselleşen dünyada yerel diller ve kültürler beklenilen aksine çok daha önemli hâle gelmektedir. Ancak, küreselleşme dünyayı küçültmekte, uzakları yaklaştırmakta, iletişimi ise kolaylaştırmaktadır. Dünyada yaşanan güçlü iletişim bağları yabancı dilin kullanılmasını zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle programlar en az bir yabancı dilin etkin bir şekilde kullanılmasını amaçlar.

3.2.7. Bilişim teknolojilerini amacı doğrultusunda etkin ve verimli bir şekilde kullanma

Programların amacı, bilişim teknolojilerini kullanmak değil, bilişim teknolojilerini bir amaca ulaşmak gayesiyle etkin ve verimli kullanmaktır. Programlar bunu gerçekleştirmek için hangi derste bilgi teknolojilerinin nasıl yerleştirileceğine ilişkin sistematik düzenlemeler yapar.

3.2.8. Birlikte çalışma ve iletişim kurma

Birlikte çalışabilme ve iyi iletişim kurabilme, gelişen dünya koşullarında bireylerde aranılan özelliklerdendir. Programlar bu becerilerin kazandırılması ve buna dönük alışkanlıkların gelişimi için düzenlemeler yapar.

3.2.9. Çevresinde oluşan değişimlerin farkında olma ve her türlü değişime uyum gösterme

Hızlı gelişim ve değişim, bireyleri bu değişime uyum sağlama mecburiyetinde bırakmaktadır. Programlar, bireylerin çevresindeki değişimlere karşı duyarlı olmasını ve bu değişim için gerekli uyumu göstermesini ister gerekli düzenlemeleri yapar.

3.2.10. Bireyin görev ve sorumluluklarını, bireyin kendisinin belirlemesi gerektiğinin bilincinde olma

Görev ve sorumlulukların başkaları tarafından belirlenmesi, bireyin görev ve sorumluluk belirleme becerisi geliştirmesini yok etmekte ve bu işin birileri tarafından yapılması için kişiyi beklenti içerisine sokmaktadır. Oysa, bu işi bireyler yaparsa değişen koşullara göre kendilerini daha kolay ayarlayabilirler ve istenilen özellikleri kazanabilirler. Aksi taktirde değişime uyum sağlamada büyük aksaklıklar çıkar ve sorunlar büyür. Ayrıca, başkalarının belirlediği görev ve sorumluluklar, çoğunlukla içselleştirilmez ve yapılması için yeterli isteğin oluşmasını sağlamaz, bu da uygulamada sorunlara neden olur. Programlar, öğrencilerin hem şimdi hem de yetişkinlikte görev ve sorumluluk üstlenmesini bekler.

3.2.11. Yakın çevrede ve farklı ülkelerde fırsatlar bulmaya istekli olma ve bulunan fırsatları değerlendirmek için bilinçli çaba gösterme

Bireyler küreselleşen dünyada yakın çevresinde ve/veya uzak ülkelerde fırsatlar olduğunu düşünmeli ve bu fırsatları yakalamak için çaba içerisinde olmalıdır. Programlar, bu özelliği bireyin kendi ülkesine ve dünya gelişimine katkıda bulunmasını gerekli görür ve gerçekleşmesi için çaba harcar.

3.2.12.Çevreye farklı bir gözle ve mantıkla bakılırsa daha önce hiç fark edilmeyen fırsatlar çıkabileceğini benimseme

Alışıldık ve bilinen anlayışla sorunlara çözüm getirmeye çalışma, çoğunlukla yetersiz olmaktadır. Bu nedenle bireyler, çevresinde var olan olanaklara veya yaşanan olaylara farklı gözle bakma bilinci geliştirmeli ve ancak bu şekilde değişik ve yeni olanı bulma şanslarının artacağını düşünmelidir. Bu nedenle programlar bu amacı benimser ve gerçekleşmesi için gerekli düzenlemeleri yapar.

3.2.13.Hayattaki kurallara uymaya ve işleri yapmaya istekli olma ve uygulama kararlılığı gösterme

İnsanların, konulan kurallara(trafik kuralı gibi) uyması ve yapılması gereken işleri yapması için birilerinin zorlamasını beklememesi esas amaçtır. Programlar bu amaca yönelik çabayı önemser. Kamu bilincinin yatgınlaşması ve başkaları ile ortak kullanım alanları ve insan haklarına karşı bilincli olmak gerekir. Bu, bilincin yaygınlaşması ve uygulama kararlılığı gösterebilmek için ailelerinde bilincli olması için çaba harcarlar.

3.2.14.Şartlandırmaya karşı olma

Programlar, şartlandırmanın her çeşidine karşıdır. İyi ve kötü şartlandırma diye bir anlayışın olamayacağını, iyi yönde koşullandırılan insanların, şartlanmaya açık ve yatkın hâle geldiğini bu yüzden de kötü yönde şartlandırılma tehlikesine karşı da açık ve savunmasız kaldığını kabul eder. Şartlandırmanın kaynağı ne olursa olsun bireylerin şartlandırıldığını hissetmesi ve buna karşı önlemler alması gerekir. Programlar sorgulamayı ön plâna çıkararak, bireylerin kendilerine yönlendirilen her türlü şartlandırmaya karşı yeterli donanım içerisinde olmalarını bekler ve bu amaç için çaba gösterir.

3.2.15. Hoşgörünün esnek bir zihin yapısının anahtarı olduğunu fark etme

Programlar, Kıbrıs Türk toplumunun hoşgörüye dayalı tarihsel ve kültürel birikimi farklı derslerdeki kavramlarla iç içe ele alarak, hoşgörüye dayalı bir zihin modeli oluşturulması için gerekli kavramsal alt yapıyı oluşturur.

3.3. İçerik

3.3.1. Öğrenme, hayatın parçalara bölünmesiyle değil, bütünsel içerikle en üst düzeye çıkar.

Öğrenciler gerçek hayatın parçalara bölünmesi yoluyla oluşturulan dersleri bütünsel olarak algılamakta zorlanmaktadır. Bu nedenle her bir ders diğerinden bağımsız ve ilgisiz olarak algılanmakta, hayat ile bütünleştirilememektedir. Programlar öncelikle alt sınıflarda bütünsel bir yaklaşımı benimser ve farklı dersler yerine hayatı ön plâna çıkarır. İleri sınıflarda ise derslerin birbirleri ile bağlantısını gösterir ve uygun düzenlemeleri buna göre yapar.

3.3.2. Her alanla ilgili olgular, kavramlar, ilkeler, yöntem ve yaklaşımlar öğrenmeyi kolaylaştıracak biçimde düzenlenir.

Programlarda, her alanla ilgili olgular, kavramlar, ilkeler, yöntem ve yaklaşımlar öğrencinin yaş ve sınıf düzeyi gibi kriterler göz önünde bulundurularak, öğrenmeyi kolaylaştıracak biçimde düzenlenir.

3.3.3. İçerik düzenlenirken öğrenme ve motivasyon ilkeleri dikkate alınır.

İçerik düzenlenirken öğrenme ve güdüleme ilkeleri başta olmak üzere dikkat edilecek özellikler önceden belirlenir. Belirlenen kriterler, programların geliştirilmesi sırasında göz önünde bulundurulur.

3.3.4. İçerik oluşturulurken bireyselleşme ve toplumsallaşma dengesi gözetilir.

Çağdaş hayatın aşırı bireyselleşme eğilimini güçlendirmesi tehlikesi göz önünde tutularak, programlarda içerik oluşturulurken bireyselleşme ve toplumsallaşma dengesi gözetilir.

3.3.5. İçerik düzenlenirken, olgu, kavram ve ilkelerin birden fazla

biçimde gösterimine dikkat edilir.

Herhangi bir bilgi, sembolik, metin, resim, grafik, hareketli görüntüler, benzetim olarak sunulabilir. İçerikte oklu gösterim, öğrenmeyi kolaylaştırır ve öğrenmenin kalıcılığını artırır. Programlarda her alan, kendine özgü gösterim biçimlerini belirler, çoklu gösterimi özendirir ve öğretimsel mesajları bu ervede düzenler.

3.4. ğrenme-ğretme Durumları

3.4.1.Çocuğun ğrenmeye heveslenmesi ancak araştırma arzusu ve doğal merakının uyarılmasıyla mümkündür.

Çocuğun doğuştan gelen merakı, onun doğal yollardan öğrenme arzusunu kamçılar ve merakını gidermek için sürekli sorgular ve çevresinde olup bitenleri anlamaya çalışır. Bu merakın uyarılması programların temel amacıdır. Çünkü gerçek ve tatmin edici öğrenme ancak doğal bir arzu olan merakın giderilmesi ve i motivasyonla gelişir. Merakı yok sayarak ya da önemsemeyerek hazırlanan içerikler, öğrenmeye karşı bir direnç oluşturarak, hayat boyu öğrenmenin ğrenci tarafından bir hayat biçimine dönüştürülmesine sekte vurur. İşte bu nedenle programlar öğrenilmesi gereken ya da öğrenilmesi gerektiğine inanılan bilgi ve becerileri ya öğrencilerin merakını uyaracak şekilde içerecek ya da hiç içermeyecektir. Ancak bu şekilde ğrenci doğal yoldan sahip olduğu öğrenme arzusunu hayat boyu öğrenmeye dönüştürebilir. Aksi takdirde öğrenme doğal bir arzu değil, büyükleri mutlu etmek ya da iyi not almak için olacaktır. Bu şekilde ne okul çağında ne de okul sonrasında öğrenme bir hayat biçimi olabilir.

3.4.2.ğrenme, ğretmenin ya da öğrencinin dersi anlatması yerine, ğrenci merkezli etkinliklerde, öğrencinin aktif rol almasıyla oluşur.

Kitaptaki bilgilerin, biri ya da birileri tarafından öğrencilere aktarılması, bu bilgilerin ğrenci tarafından aynen tekrarlanması, tekrarlanan bilgilerin sınavda aynen yazılması, zln bir problemin ğrenci tarafından bir benzerinin üzülmesi öğrenme değil, ezberdir. Ezberciliği ortadan kaldırmayı plnlayan eğitim sistemimiz bu gibi etkinlikleri ve sonucunda belleğe kayıt edilen basit bilgileri

yeterli görmez ve çağdaş bir eğitim yöntemi olarak kabul etmez. İşte bu nedenle, programlar öğrencilerin etkin öğrenenler olarak öğrenilmesi istenilen bilgi ve becerileri uygun sınıf içi etkinlikleri ile kazanmalarını ve bilgiyi farklı durumlara transfer edebilmelerini bekler. Etkinliklerde öğretmenin rehberliği ve merakın giderilmesi esas olarak alınmalıdır. Öğretmen merakı tetikleyecek etkinliklerle öğrenme işlevini başlatır. Öğrenci ise öğretilen değil, öğrenen olarak etkinlikleri gerçekleştirirken geçmiş bilgi ve becerileri ile yeni bilgi ve becerileri yorumlayarak, özümseyerek yeni bilgiler ve beceriler oluşturur; öğretmen bu öğrenme sürecinde sadece öğreten değil; öğrenen, öğrenciye destek olan ve gerektiğinde rehberlik yapan kişidir. Bu amaçla programlar, tüm bölümlerinde gerekli düzenlemeleri yapar.

3.4.3. Öğrenilenlerin farklı ortamlara aktarılması, etkin ve yaratıcı bir yorumla kullanılması asıl amaçtır.

Eğitimin asıl başarısı, öğrenilen bilgi ve becerilerin tamamen yeni bir ortamda farklı bir sorunu yaratıcı bir yolla çözmesiyle değerlendirilmelidir. Öğrencilerin çözüm yolu gösterilmiş problemlerin benzerlerini çözmesi gerçekte problem çözme değil, sadece ezberdir. Çözüm yollarının ezberlenmesi de eğitimin amacı değildir. Öğrenilen bilgi ve becerilerin farklı ortamlarda öğrencinin kendine özgü farklılığından süzölmüş kişisel yorumlarıyla tekrar kullanabilmesi, bunların ölçülmesi ve değerlendirilmesi aranılan asıl kazançtır. Programlarda bu durum göz önünde bulundurulmuştur.

3.4.4.Çocuğun yakın çevresi içerisinde yaşanan sorunlar, hayat biçimi, ekonomik etkinlikler, coğrafi faktörler öğrenme için temel içeriktir.

Çocuğun bulunduğu yer, öğrenme açısından en ideal ortamı oluşturur. Bu nedenle programlar, öğrenilecekleri belirtmekle beraber, nasıl öğrenileceği konusunda alternatifler ve esneklikler sunar. Bu sayede okul düzeyinde öğretmenler ve okul idaresi gerekli değişiklikleri yaparak okul öğrenme ortamını düzenlerler.

3.4.5.Öğrencilerin işbirliği yapmaları teşvik edilmelidir.

Programlar; öğrencilerin konuları, diğer arkadaşları ile tartışarak konuşarak, onlardan gelen yansımaları kullanarak daha iyi öğrenmelerine olanak sağlar. Birlikte çalışma öğrencilere diğer öğrencilerin bakış açılarını, farklı yorumlarını ve çözümlerini görme ve tanıma şansı verir; bu da öğrencilerin anlamalarını derinleştirme fırsatı yaratır. Birlikte çalışarak öğrenciler, birbirlerine güvenme, destek olma, yardım etme, ödüllendirme, iyi iletişim kurma, çatışma önleme, liderlik/takip etme, risk alma, birlikte sorun çözme, sonuç üretme, kendine güven gibi özellikler geliştirir ve bireysel çalışmalara göre de kaygıları azalır.

3.4.6.Okul sadece dört duvar değil, tüm çevredir.

Öğrenme sadece okulda yapılmaz, öğrenilecek konular, imkânlar zorlanarak öğrencilerin konuyu en iyi, en eğlenceli, en kolay şekilde öğrenebilecekleri ortamlara götürülmelidirler. Programlar bu amaçla gerekli düzenlemeleri yapar.

3.4.7.Eğitim, kitap dışı kaynaklara yönlendirilmelidir.

Okullarda eğitim, tamamen ders ve test kitaplarına bağımlı hâle gelmiş, kitaptaki konuların öğrenciler tarafından bellenmesi, sorunca söylemesi ve istenirse yazılması yeterli gibi algılanmıştır. Oysa, kitapların bellenmesi amaç değildir. Kitapların öğrenci merkezli etkinliklerini gerçekleştirirken araç olarak kullanılması gerekir. Gazete, dergi, ders dışı kitaplar, öğrenci velileri ve diğer alanında uzman kişiler öğrenme işlevine katılmalıdır. Öğrenci merkezli etkinlikler sırasında ulaşılabilecek tüm kaynaklar kullanılmalıdır. Programlarda bu durum göz önünde bulundurulmuştur.

3.4.8.Öğrencilerin okullarında ve buldukları yörede çeşitli toplumsal hizmetler sunmasını destekler.

Programlar, öğrencilerin okul içerisinde ve yakın çevrede gerçek toplumsal hizmetlere katılmasını ve bu şekilde akademik, sosyal, bireysel gelişimler kazanmasını benimser. Bu hizmetler sayesinde öğrenciler; kişilik gelişimi, sorumluluk, vatandaşlık bilinci, başkalarını anlama, meslekî farkındalık, kendine

güven, çeşitli toplumsal değerler kazandıkları gibi akademik açıdan da gelişme sağladılar.

3.5. Değerlendirme

3.5.1. Değerlendirmeyi, öğrenmenin ayrılmaz bir parçası olarak görür.

Değerlendirme eğitim ve öğrenimin ayrılmaz bir parçasıdır. Programların istenilen başarıyı gösterip göstermediği, öğrencilerde gelişmesi beklenen bilgi, beceri ve tutumların gelişip gelişmediği, arzu edilen sınıf ve okul gelişimlerinin oluşup oluşmadığı ölçme ve değerlendirme ile yapılabilir. Bu nedenle de ölçme ve değerlendirme eğitim ve öğrenimi sürekli izleyerek aksaklıkları zamanında tespit ve düzeltme şansını verir.

3.5.2. Sadece öğrenme ürününü değil, öğrenme sürecini de değerlendirir.

Programlar, sadece öğrenme ürününü değil, öğrencilerin öğrenme süreçlerini izler ve bu süreci ölçüp değerlendirerek gerektiğinde kullanılan sınıf etkinliklerini değiştirir. Öğrencilerin yaşadıkları zorlukları tespit ederek çıkan sorunları ortadan kaldırma konusunda onlara yardımcı olur.

3.5.3. Uygun ölçme ve değerlendirme yöntemleri ile çocuğun gelişimini de izler.

Ölçme değerlendirme öğrencinin gelişimini izleme olanağı verir ve bu sayede öğrencilerin geliştirmesi beklenen bilgi, tutum ve becerilerin gelişimi konusunda fikir verir. Öğrencilerin kendi gelişimleri konusunda bilgi verdiği gibi, öğretmen, okul ve velileri de çocuğun gelişiminden haberdar eder, çıkabilecek aksaklıkları zamanında haber vererek gerekli önlemlerin alınmasını sağlar.

3.5.4. Ölçme değerlendirme sistemi, okulun tüm fonksiyonlarını izler ve gelişimini yönlendirir.

Okulun öğrenen bir organizasyon olarak sürekli gelişmesi ve kendini yenilemesi gerekir. Bu gelişim ve yenilenmenin devamlılığı ölçme ve değerlendirmeye mümkündür. Ancak bu şekilde sürekli gelişim sağlanır ve eğitim ve öğrenimin ilerlemesi sağlanmış olur. Sadece öğrencinin değil, öğretmenin, velinin, okul

idarecilerinin mutluluğunu, başarısını, sorunlarını izler, ölçer, değerlendirir ve gerekli tedbirleri alır. Bu hiç bitmeyen izleme, ölçme, değerlendirme, tedbir alma, düzenleme, yenilikler katma çemberiyle okul bir organizma gibi sürekli kendini değerlendirir, yeniler, geliştirir ve mükemmelleştirir. Bu amaçla, programlar okulun kendini yenilemesi ve gelişmesi için gerekli olan ölçme ve değerlendirme yöntemlerini de sunar.

3.5.5. Disiplin ve kurallara uymanın öğrencinin kendi yararı için olduğunu kabul eder, ve bu nedenle bu görevi öğrencilerin üstlenmesini bekler.

Programlar, okulda yürürlükte olan tüm kural ve yasakların okulda yaşayanların tamamının rahat ve güvenliği için olduğunu kabul eder ve okulda konan her yasak ve kural için alınan kararda öğrencilerin söz sahibi olmasını bekler. Ayrıca, kural ve yasakların konulması ve kaldırılmasında söz sahibi olan öğrencilerin bunlara uyulmasının denetlenmesinde de görev almasını bekler. Bu amaçla, öğretmen ve okul yönetiminin üstlenmek zorunda kaldığı disiplin ve kurallara uymanın denetlenmesi ve olumlu yönlere doğru teşvik edilmesi gibi işleri yavaş yavaş öğrencilere devretmek ve bunun denetimini de yine öğrencilere vererek öğrencilerin kişisel gelişimlerinin ve içsel disiplinlerinin oluşmasını sağlamakla mümkün olur. Ancak, bu işin yapılabilmesi için gerekli ölçme ve değerlendirme araçlarının geliştirilmesi ve kullanılması gereklidir. Programlar bu amaçla uygun ölçme ve değerlendirme araçları geliştirir ve benzerlerinin geliştirilmesini teşvik eder.

3.5.6. Klâsik ölçme ve değerlendirmenin yanında alternatif ölçme ve değerlendirme yöntemlerini teşvik eder.

Programlar alışılmış ölçme ve değerlendirme yöntem ve araçlarının yanı sıra alternatif yaklaşımları da ortaya koyar ve bu amaçla çeşitli öneriler getirir. Değerlendirme ölçütlerinin mümkün olduğunca öğrencilerle birlikte belirlenmesini benimser; böylece, öğrencilerin kendi gelişimlerini belirleme ve bu sayede kendini geliştirme ve kendini değerlendirme konusunda duyarlılık kazanma olanağı verir.

Bu şekilde hem öğretmen hem de öğrencinin değerlendirmeyi öğrenme aracı olarak kullanabilmesi mümkün olur.

3.6. Ortak Temel Beceriler

Kıbrıs Türk Eğitim sisteminde öğretim programlarının tümünde kazandırılması hedeflenen ortak beceriler bulunur. Bu üst düzey beceriler, tüm derslerin omurgasında yer alır. Bu becerilerin bilgisinin verilmesiyle gelişmeyeceği, tüm eğitim ve öğretim etkinliklerinde kullanılmasıyla kazandırılabilen gerçeği tüm programlarda uygun yerlerde özellikle vurgulanır. Bu becerilerin gelişmesi için uygun etkinlikler programların her bölümünde yer alır. Bu beceriler aşağıda sıralanmıştır:

3.6.1. Eleştirel Düşünme Becerisi

Eleştirel düşünme; kuşku temelli sorgulayıcı bir yaklaşımla konulara bakma, yorum yapma ve karar verme becerisidir. Sebep-sonuç ilişkilerini bulma, ayrıntılarda benzerlik ve farklılıkları yakalama, çeşitli kriterleri kullanarak sıralama yapma, verilen bilgilerin kabul edilebilirliğini, geçerliliğini belirleme, analiz etme, değerlendirme, anlamlandırma, çıkarımda bulunma gibi alt becerileri içerir.

3.6.2. Yaratıcı Düşünme Becerisi

Yaratıcı düşünme becerisi; öğrencilerin bir temel fikri ve ürünü değiştirme, birleştirme yeniden farklı ortamlarda kullanma ya da tamamen kendi düşüncelerinden yola çıkarak yeni ve farklı ürünler ve bilgiler üretme, olaylara farklı bakabilme, küçük çaplı da olsa bazı buluşlar yapabilmeyi kapsar. Ayrıntılı fikirler geliştirme ve zenginleştirme, sorunlara ve benzersiz ve kendine özel çözümler bulma, fikirler ve çözümler ortaya çıkarma; bir fikre, ürüne çok farklı açılardan bakma, bütünsel bakma alt becerileri içerir.

3.6.3. İletişim Becerisi

İletişim becerisi; konuşma, dinleme, okuma, yazma gibi sözel ve vücut dili işaret dili gibi sözel olmayan iletişim becerilerini etkili ve bulunduğu ortama uygun olarak

kullanmayı kapsar. Bulunduğu ortama uygun olarak kullanması gereken konuşma üslûbunu belirleme, uygun şekilde hitap etme, vücut dilini gerektiği yerde gerektiği ölçüde kullanma, aktif olarak dinleme, söz hakkı verme, grup içerisinde etkin bir şekilde arkadaşlarıyla etkileşim içerisinde olma, okurken etkin ve hızlı bir şekilde okuma, okuduğunu anlama ve eleştirme, yazarken ve konuşurken hedef kitleye uygun üslûp kullanma, kendi ve başkalarının yazdıklarını eleştirme gibi alt becerileri içerir.

3.6.4. Araştırma-Sorgulama Becerisi

Araştırma becerisi; doğru ve anlamlı sorular sorarak problemi fark etme ve kavrama, problemi çözmek amacıyla neyi ve nasıl yapması ile ilgili araştırma plânlaması yapma, sonuçları tahmin etme, çıkabilecek sorunları göz önüne alma, sonucu test etme ve fikirleri geliştirmeyi kapsar. Anlamlı tahminde bulunma, uygun araştırma ortamına karar verme, araştırmada ne tip ve ne kadar delil toplaması gerektiğine karar verme, bilimsel yaklaşımı kullanarak araştırmayı plânlama, nasıl gözlem ve kıyas yapacağını belirleme, araç gereç kullanma, doğru ve hassas ölçümler yapabilme, sonuçları sunma yollarını belirleme, sonuçların tekrar incelenmesi gerekip gerekmediğine karar verme, bulunanlarla asıl firkin bağlantısını kurma, bulunanları uygun bir dille ifade etme, verileri ortaya koyma, sonucu destekleyici verilerin yeterliliğine karar verme, bulunanların ilk beklentileri karşılayıp karşılamadığına karar verme gibi alt becerileri içerir.

3.6.5. Problem Çözme Becerisi

Problem çözme becerisi; öğrencinin yaşamında karşısına çıkacak problemleri çözmek için gerekli olan beceriyi kapsar. Alt becerileri ise şöyle sıralanabilir; problemin anlaşılması, gerekirse alt basamakların ya da problemin köklerinin bulunması, problemi uygun şekilde çözmek için plânlama yapma, işlemler sırasında çalışmaların gözlenmesi, gerektiğinde stratejilerin ve plânların değiştirilmesi, yöntemlerin sınanması, çözüm aşamasında elde edilen veri ve bilgilerin değerlendirilmesi, çözüme ulaşıncaya çözümlerin anlamlılığının ve işe yararlılığının değerlendirilmesini ve yeni problemleri fark etmesini içerir.

3.6.6. Bilgi Teknolojilerini Kullanma Becerisi

Bilgi Teknolojilerini kullanma becerisi; bilginin araştırılması, bulunması, işlenmesi, sunulması ve değerlendirilmesinde teknolojiyi kullanabilme becerilerini kapsar. Bilgi teknolojilerini yerinde kullanma konusunda doğru karar verme, bilgi teknolojilerini kullanırken plânlama yapma, bu teknolojilerin kullanılması için gerekli becerilere sahip olma, bu kaynaklardan bilgiye ulaşma, taranan bilgilerin işe yararlılığını sezme ve ayırma, ayrılan bilgileri analiz etme, işe yarayanları seçme, seçilen bilgileri değerlendirme, sonuca varma, sonucu uygun formda sunma ve yeni alanlarda kullanma alt becerilerini içerir.

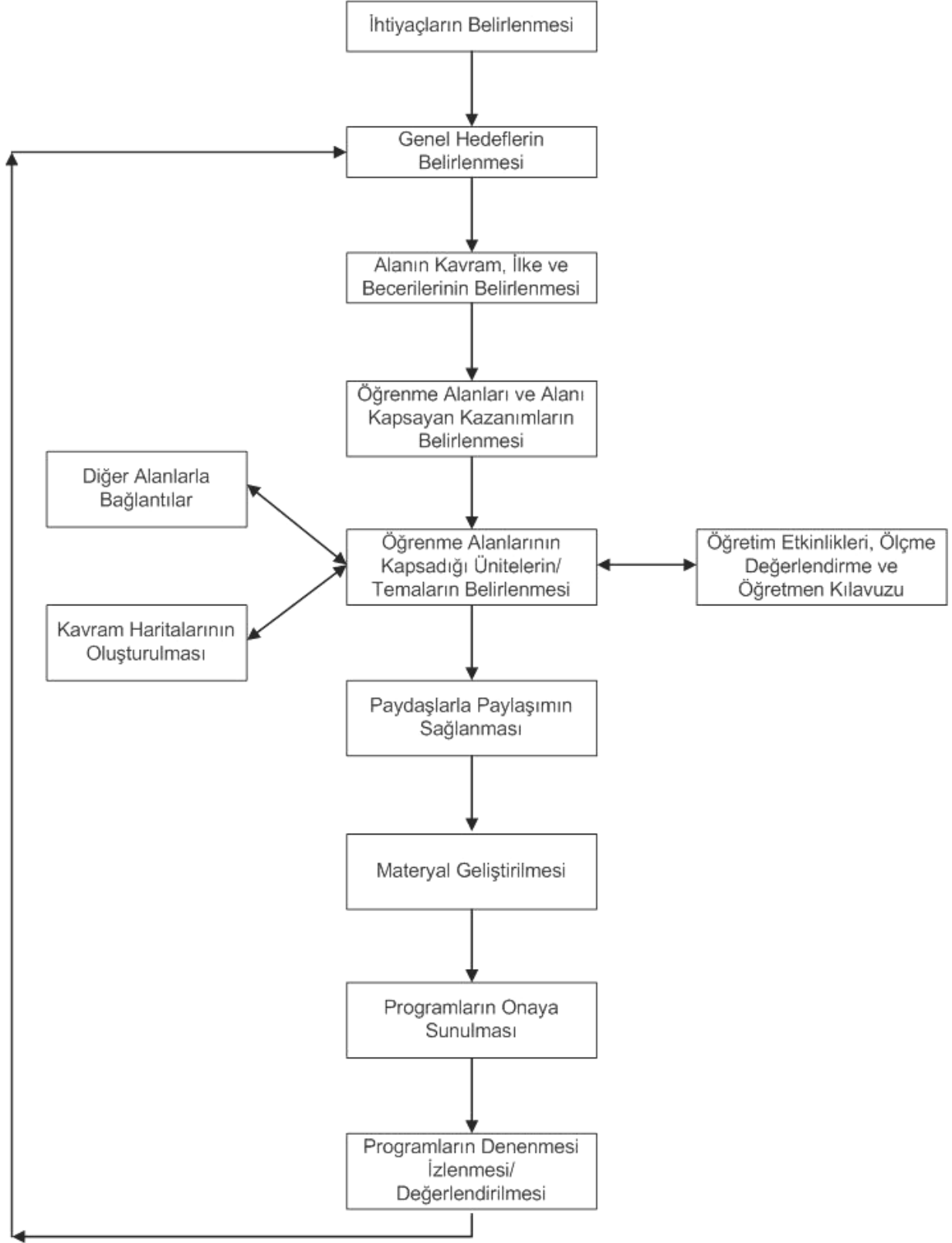
3.6.7. Girişimcilik Becerisi

Girişimcilik; sosyal ilişkilerde, iletişimde, iş dünyasında ve benzeri alanlarda gerekli ve etkili davranışları uygun bir şekilde ve uygun zamanda ortaya koymak veya talep görebilecek bir ürünü veya hizmeti daha iyi üretebilmek ya da pazarlayabilmek amacıyla yeni bir sistem kurmak için gerekli olan becerilerdir. Girişimcilik; empati kurma, insan ilişkilerinde uyumlu davranışları gösterebilme, plan yapma, planlarını uygulayabilme, risk alma; herhangi bir alanda ihtiyaç duyulabilecek bir ürünün gerekliliğini sezme, ürünü planlama, üretme, pazar araştırması yapma, pazarlayabilme gibi alt becerileri içerir.

3.6.8. Türkçeyi Doğru, Etkili ve Güzel Kullanma Becerisi

Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma becerisi; okuduğunu, dinlediğini, gördüğünü, doğru, tam ve hızlı olarak anlayabilme; duygu, düşünce, hayal ve isteklerini açık ve anlaşılır bir şekilde eksiksiz ifade edebilme, Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurma, zengin bir söz varlığına sahip olma ve estetik bir bakış açısı kazanma gibi alt becerileri içerir.

PROGRAM GELİŞTİRME MODELİ

4. Alan Becerileri

4.1. Alanın Kavram, İlke ve Becerilerinin Belirlenmesi

Kavram : İnsan zihninde anlaşılan, farklı obje ve olguların değişebilen ortak özelliklerini temsil eden bir bilgi formu/yapısıdır.

Kavram öğrenme iki aşamada gerçekleşir. İlk aşama kavram oluşturma ikinci aşama da kavram kazanmadır.

Kavram oluşturma: Kavramın benzer ve farklı yanlarını algılayarak benzerliklerden genelleme yaparak oluşturulur.

Kavram kazanma: Oluşturulan kavramı uygun kural ve ölçütlerle sınıflara ayırma işlemine işaret eder.

İlke: İki kavram arasındaki ilişkiyi açıklar. Araştırmalar sonucu elde edilmiş genellenebilir ifadelerdir. Yol göstericidir.

Beceriler: Öğrencilerde öğrenme süreci sonunda kazanılması, geliştirilmesi ve yaşama aktarılması tasarlanan kabiliyetler/yetenekler/maharetlerdir.

Taslak öğretim programlarında yukarıda belirlenen hususlar doğrultusunda kavram, ilke ve beceriler belirlenmiştir.

4.2. Öğrenme Alanları ve Alanın Kapsadığı Kazanımların Belirlenmesi

Öğrenme alanları; aynı konunun ardışık eğitim basamaklarında genişletilerek verilmesini amaçlayan; sınıf seviyelerine göre değişiklik ve aşamalılık gösteren ilgili konuların bir arada verildiği bir yapıdır.

Taslak öğretim programlarında yer alan öğrenme alanları, alanla ilgili kavram ve beceriler ile ana konuların ilişkilendirilmesi sağlanarak belirlenmiştir. Öğrenme alanları belirlemenin sağladığı en önemli fayda; birbiri ile ilişkili beceri, konu ve kavramları bir bütün olarak görmeyi ve ilişkilendirmeyi sağlamasıdır. Bu ilişkilendirme öğrenmeyi organize eder. Hazırlanan taslak öğretim programlarında öğrenme alanları belirtilen çerçevede belirlenmiştir.

Kazanım; plânlanmış ve düzenlenmiş yaşantılar sayesinde öğrencinin kazanması kararlaştırılan bilgi, beceri,değer ve tutumlardır. Taslak öğretim programlarında yer alan kazanımlar genellik-sınırlılık, açık- anlaşılır ve içerik ile ilişkililik özellikleri göz önüne alınarak belirlenmiştir.

4.3. Öğrenme Alanlarının Kapsadığı Ünitelerin/Temaların Belirlenmesi

Her alan içindeki ana konular, öğrenme alanına ilişkin üniteleri işaret eder. Ünitelerin öğrenme alanlarına dayalı olarak belirlenmesi öğrencilerde konulara ilişkin anlayış ve bilgi edinilmesini sağlarken, önemli beceri ve tutumların gelişimini de plânlar.

Üniteler / Temalar belirlenirken aşağıdaki hususlar göz önünde bulundurulmuştur:

- Öğrencilerin gelişim özellikleri
- Öğrenme ilkeleri (yakından-uzağa, kolaydan-zora, basitten-karmaşığa, somuttan-soyuta)
- Ön şart ve birbiriyle ilişkililik
- Birimler arasındaki anlamlı bütünlük

Üniteler/Temalar öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarını karşılayacak, yeteneklerini geliştirecek, amaçlar ile örtüşecek şekilde kapsamlı olarak belirlenmiştir. Bununla birlikte üniteler değerlendirme sonucunda dönüt işlemini etkinlikle gerçekleştirilmesi için sınırlandırılmıştır.

Ünitelerin/Temaların alt açılımları belirlenirken alan araştırılması sırasında elde edilen bulgular özellikle kavramlar ve beceriler esas alınmıştır.

4.4. Diğer Alanlarla Bağlantılar

Konular ve dersler birbirinden bağımsız olarak düşünülemez. Bu nedenle derslerin birbirleriyle ilişkilendirilmesi için programlar geliştirme süreçleri boyunca farklı derslerin komisyonları arasında iletişim sağlanmıştır. Ayrıca taslak öğretim programları oluştuktan sonra komisyonlar kurularak diğer alanlarla ilişkilendirmeler sağlanmıştır.

Ayrıca, spor, sağlık, deprem, trafik ve ilk yardım, kariyer, insan hakları ve demokrasi bilinci gibi temel değer, tutum, bilgi ve becerilerin programlarla bütünleştirilmesi amacıyla

akademisyen ve alan uzmanlarının bir araya getirilmesiyle bir komisyon oluşturulmuştur. Disiplinler arası bir yaklaşım ile temel ortak alanlarda bilgi, beceri, değer ve tutumların kazandırılması için derslerde, her bir dersin amaçları ile ilişkili etkinlikler programlar içinde yer almıştır.

İlköğretim ve orta öğretim kurumlarına ait öğretim programları ve ders kitaplarında yeterli derecede ve uygun seviyede, yer alması gereken “Atatürkçülük ile ilgili konular”ın yeniden düzenlenmesini sağlamak amacıyla akademisyen ve öğretmenlerden oluşan özel ihtisas komisyonu kurularak, taslak öğretim programlarına Atatürkçülük konularının yerleştirilmesiyle ilgili çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

4.5. Kavram Haritaları Oluşturma

Kavram haritası, olay, olgu ve fikirlerin grafiksel olarak ortaya konması, aralarındaki ilişkilerin açıklanmasıyla oluşan görsel tasarımdır. Kavram haritaları önermeler şeklinde kavramlar arasında ilişkiler kurmayı amaçlar. Kavram haritaları önermelerle kavramların anlamlarını bağlayabileceğimiz yolları bize gösteren yol haritaları gibidir. Özel ihtisas komisyonlarımız bu ilkeler doğrultusunda kavram haritalarını oluşturmaktadırlar.

4.6. Öğretim Etkinlikleri Ölçme Değerlendirme ve Öğretmen Kılavuzunun Hazırlanması

Öğrencilere kazandırılacak bilgi, beceri ve tutumlara yönelik plânlanmış eğitim yaşantılarının yeterli veya yetersiz yönlerini belirlemek için “çoktan seçmeli”, “kısa cevaplı”, “doğru-yanlış” testler önerilmiş, sürecin değerlendirilmesine yönelik olarak sınıf içietkinliklere katılma, grup çalışmalarına katılma, sorumluluk alma vb. yaşam becerileri için gözlem formları, gelişim dosyaları (portfolyo) gibi araçlar taslak öğretim programlarında yer almıştır.

4.7. Materyal Geliştirilmesi

Öğretim araç ve gereçleri, öğretme-öğrenme sürecini oluşturan diğer unsurlardan bağımsız olarak düşünülemez. Öğretim materyallerinin seçimini etkileyen bir çok faktör vardır. Bunlar;

- öğretim hedefleri,
- öğretim yöntemi,
- öğrenci özellikleri,
- öğretim ortamı,
- araçların özellikleri
- gereçlerin tasarım özellikleri,
- öğretmen tutumları,
- becerileri,
- maliyet,
- zaman ve elde edebilirliktir.

Bu faktörler öğretme-öğrenme sisteminin unsurları olup, karşılıklı etkileşim içindedirler. Öğretim materyallerinin etkin bir şekilde hazırlanmasında ve seçilmesinde şu hususlar gözönünde bulundurulacaktır:

- Materyalin program ile uyumlu ve programları destekleyecek nitelikte olması
- Materyalin içerdiği bilgilerin doğru ve güncel olması
- Materyalde kullanılan anlatım türünün açık ve anlaşılabilir olması
- Materyalin öğrenciyi güdüleyici ve ilgisini çekici nitelikte olması
- Materyalin öğrencinin derse katılımını sağlayabilir nitelikte olması
- Materyalin teknik özellikleri açısından yeterli olması
- Materyalin etkinliği hakkında önceden elde edilmiş bilgilere sahip olunması
- Materyal içerik açısından tarafsız ve öğretimsel nitelikte olması
- Materyal kullanımı için gerekli kullanım kılavuzları (öğretmen-öğrenci) ve yazılı dokümanların olması

- Ders kitaplarının, içerik olarak araştırma, plânlama, uygulama, eğitim teknolojilerinden yararlanma ve değerlendirme kılavuzu olacak, sonuçta öğrenci edindiği bilgi ve beceriyle kendisini değerlendirecek, öğrenmeyi öğrenecek ve hayata geçirecek nitelikte olması
- Öğrenci ders kitaplarının, içerisine yazı yazılabilen, resim ve şekil çizilebilen, boyama yapılabilen, düşünce ve oyun işlemlerinin yapılabildiği defter benzeri bir öğretim aracı olması
- Öğretmen kılavuz kitabı, öğretmenlerin eksik kalan bilgi ve becerilerini geliştirmek; aynı zamanda yeni öğretim yöntem ve tekniklerinden onları haberdar etmek, daha yönlendirici bir konuma getirecek ve işini kolaylaştıracak şekilde hazırlanması

5. Taslak Öğretim Programlarının Değerlendirilmesi

Programların değerlendirilmesi, öğrencilere kazandırılacak bilgi, beceri ve tutumlara yönelik plânlanmış eğitim yaşantılarının yeterli ve yetersiz yönlerini belirlemek, programların etkililiği hakkında karar vermek amacıyla yapılır.

Programların değerlendirilmesinde genellikle dört türlü veri toplanır:

1. Öğrencilerin programların hedeflerine ulaşma derecelerine ilişkin veriler, genellikle düzey belirleme testleriyle ve izleme testleriyle yapılır.
2. Öğrenci, öğretmen, veli, yönetici, müfettiş vb. gibi kişilerin programlara ilişkin görüşleriyle ilgili veriler; anket ve görüşme teknikleriyle elde edilir.
3. Programlar değerlendirme uzmanlarının programlardaki etkinlikleri doğrudan doğruya gözleyerek elde ettikleri veriler, genellikle gözlem sonucunda elde edilir.
4. Programlarla ilgili belgelerin, yazışmaların, yönetmeliklerin incelenmesiyle elde edilen veriler, yazılı kaynaklardan elde edilir.

5.1 UYGULANAN PROGRAMLAR İLE TASLAK PROGRAMLARIN KARŞILAŞTIRILMASI

Yeni öğretim programları bütüncül ve eklektik bir programlar yaklaşımını benimseyen bir anlayışla hazırlanmıştır. Öğrencilerin eğitim-öğretim sürecindeki yaşantıları onlar için anlamlı olmadıkça, içinde yaşadıkları yakın çevreyi ve ülkeyi ve dünyayı daha kolay anlamayı ve algılamayı sağlamadıkça, hayata hazırlanmak gibi bir iddia gerçekçi olamaz.

Bu programlar öğrencilerin:

- Türkçeyi doğru ve etkin kullanan,
- En az bir yabancı dili etkin kullanabilen,
- Kendini ifade eden, iletişim kuran, işbirliği yapan, girişimci ve sorun çözen,
- Bilimsel düşünen, anlayan, araştıran, inceleyen, eleştiren, sorgulayan, yorumlayan ve akılcı düşünme becerisine sahip,
- Sorumluluklarını ve haklarını bilen, çevresiyle uyumlu, kişiliği gelişmiş,
- Okumaktan ve öğrenmekten zevk alan,
- Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanan, bilgi üreten ve geleceğine yön veren,
- Temel sayısal ve sözel okur yazarlık becerilerine sahip,
- Ailesine, çevresine, topluma ve ülkesine yararlı olan,
- Temel toplumsal ve evrensel değerleri özümsemiş, kendisi ile barışık bir birey olarak yetişmelerini sağlayacak şekilde tasarlanmıştır.
- Özgürlük, demokrasi, barış, sosyal adalet ve hukukun üstünlüğüne inanan,
- Düşünme, algılama ve problem çözme yeteneği gelişmiş,
- Bilgiyi yaratıcı bir şekilde kullanabilen,
- Bilgi ve teknoloji kullanımına yatkın,
- Kendini gerçekleştirmiş,
- İnsanlığın ortak değerlerini sahiplenmiş,

- Kendini tanımaktan ve açıklamadan korkmayan,
- Bilgiye nasıl ulaşacağını bilen,
- Tasarlayıp yaratabilen,
- Çalışacağı alanda bilgi donanımlı,
- Değişime açık olan,
- Sorgulayan, düşüncesini özgürce söyleyen,
- Çalışkan, yadımlaşmayı benimseyen ve işbirliği yapan,
- Çevre bilinci gelişmiş,
- İletişim becerisine sahip,
- Uzlaşım kültürüne sahip,
- Ezberleyen değil, bilgiye ulaşabilen,
- Türkiye ve diğer komşu ülkeleri ile iyi ilişkiler kuran,
- Atatürk'ün barışçı, yeniliçi, çağdaş, laik düşünce ve devrimlerini benimseyen,
- Ulusal, kültürel, sanatsal ve çağcıl kimliklerin farkına varan,
- Kıbrıs'ı yurt olarak bilen,
- Empati duygusu gelişmiş, her türlü kültürel farklılıkları hoşgörü ve saygıyla kabul eden,
- İnsana, insan haklarına saygılı; doğayı ve çevresini koruyan ve seven,
- Bireysel ve toplumsal haklarını korumasını bilen barışçı yurttaşlar.